

OBSAH

STUDIE A ČLÁNKY

P u m p r .	Pavel: Původ, profesní struktura a kariéry patronátního kléru severomoravských a slezských lichtenštejnských panství ve druhé polovině 18. století / Origin, Professional Structure and Careers of Patronage Clergy on the North-Moravian and Silesian Domains of the Liechtensteins in the Second Half of the 18 th Century	283
Z e l e n k o v á ,	Anna: Wollmanova dráma <i>Fridland</i> . Ideologické polemiky o dramatickom stvárnení valdštejnskej tematiky / Wollman's Drama <i>Fridland</i> . Ideological Controversies over the Dramatic Presentation of the Wallenstein Topos	315
P a v e l č í k o v á ,	Nina: Reflexe prožitků pamětníků z let 1945–1989 / Reflecting Eyewitness Experiences from 1945–1989	335
Č e h u r a ,	Jaroslav: Mikrohistorie a raněnovověká studia. Možnosti a meze jednoho historiografického konceptu / Microhistory and Early Modern Studies. Possibilities and Boundaries of One Concept in Historiography	361

DIALOG NAPŘÍČ ČASEM I

Dialog napříč časem (Jan Dvořák)	395
M a r e k , Jaroslav: Ves v Dolním Provensálsku: Alleins v 16. století / Village in Southern Provence: Alleins in the 16 th Century	397
S t e r n e c k : Tomáš: Provensálská ves a moravská města mezi středověkem a raným novověkem. Alleins 16. století v kontextu vědeckého díla Jaroslava Marka / Village in Provence and the Moravian Towns between the Middle Ages and the Early Modern Period. Alleins in the 16 th Century in Context of the Scholarly Work of Jaroslav Marek ...	421

LITERATURA

Základy

Roman J a k o b s o n :	Moudrost starých Čechů. Komentovaná edice s navazující exilovou polemikou (<i>J. Hamuš</i>)	445
Veronika S t ř e d o v á :	Strukturalismus v českém historickém myšlení; Cesty českého historického myšlení ke strukturalismu (<i>J. Dvořák</i>)	447
Dušan K o v á č (ed.):	Dejiny Slovenskej akademie vied (<i>T. Pánek</i>)	452
*		
Joseph T e n d l e r :	Opponents of the Annales School (<i>M. Řepa</i>)	456
Petra M u t l o v á :	Nicolai Dresdensis Apologia. De conclusionibus doctorum in Constantia de materia sanguinis (<i>A. Pálka</i>)	457
Urbair Freudenthal/Bruntál 1735. VRBARIUM oder Grundt Buch der Churfürstlich Hoch undt Teuschmeistrichen Herrschafft Freudenthall. Pro Anno 1735 (<i>L. Sulitková</i>)		458
Korespondence. T. G. Masaryk – Slované. Sv. I. Poláci, Rusové a Ukrajinci (<i>J. Friedl</i>)		459
Jiří V a c e k :	Slovanská knihovna – můj osud (<i>J. Křestan</i>)	460
Martina M i l á č k o v á – Jiří T r u h l á ř (edd.):	Josef Konšel – Bohuslav Polanský. Dopisy k Hovorům s profesorem pěstění lesů (<i>G. Novotný</i>)	462
Petr V o i t :	Katalog prvotisků Strahovské knihovny v Praze (<i>R. Krušínský</i>)	462
Lenka J u n g m a n n o v á (ed.):	Performativita válek a konfliktů (<i>S. Velčev</i>)	464

Středověk a raný novověk

Jan Z e l e n k a :	Beneficium et feudum. Podoba a proměny lenního institutu (<i>L. Luňáková</i>)	466
Helmut T e u f e l – Pavel K o c m a n – Milan Ř e p a (edd.):	Avigdor, Benesch, Gitl. Juden in Böhmen, Mähren und Schlesien im Mittelalter (<i>M. Musilek</i>)	470
*		
Krzysztof K w i a t k o w s k i :	Wojska zakonu niemieckiego w Prusach 1230–1525. Korporacja, jej pruskie władztwo, zbrojni, kultura wojny i aktywność militarna; przy współpracy Marii Molendy (<i>P. Bar</i>)	476
Jiří K u t h a n – Jan R o y t :	Karel IV. Císař a český král – vizionář a zakladatel (<i>T. Drobný</i>)	477
Daniel S o u k u p – Matouš J a l u š k a (edd.):	Jan Hus, husitsví a husitské války (<i>S. Velčev</i>)	479
Eva F r i m o v á :	Rok 1515 v premenách času (na pozadí Bartolinioho diela Odeporicon) (<i>M. Georgievski</i>)	480
Zdeněk M a r t í n e k :	Soukeníci v Pacově v letech 1650–1780 (<i>B. Smutný</i>)	481

19. a 20. století

Markéta Skořepová: Ovdovění a osíření ve venkovské společnosti. Panství Nový Rychnov (1785–1855) (<i>V. Slovákova</i>)	484
Petr Šychra: Hugo František Salm-Reifferscheidt. Moravský šlechtic a osvícenec (<i>B. Smutný</i>)	486
Pieter M. Judson: The Habsburg Empire. A New History (<i>P. Kladiwa</i>)	490
*	
Václav Matoušek – Tereza Blažková (edd.): Les a industrializace (<i>G. Novotný</i>)	496
Martin Aschenbrenner: Dvůr císaře Ferdinanda Dobrotivého a císařovny Marie Anny v Čechách (1848–1884) (<i>Z. Sviták</i>)	497
Vojtěch Kessler – Josef Šrámek: Requiem za rytíře. Jezdecká srážka u Střezetic 3. 7. 1866 (<i>O. Kolář</i>)	499
Otakar Kirsch: (Po)zapomenutí nositelé paměti. Německé muzejnictví na Moravě (<i>M. Rája</i>)	500
Petra Mertová: Textilní tvorba brněnských firem (<i>B. Smutný</i>)	501
Gustav Novotný: Tři lesní inženýři. Josef Opletal, Karel Šiman a Gustav Artner (<i>O. Horák</i>)	503
Pavel Marek: Česká reformace 20. století? K zápasu Církve československé (husitské) o vizi moderního českého křesťanství v letech 1920–1924 (<i>E. Pulchová</i>)	503
Jiří Friedl: Generál Karel Lukas. Životní příběh severomoravského rodáka (<i>P. Šrámek</i>)	504
Jan Randa: V září rudého kalicha. Politika dějin a husitská tradice v Československu 1948–1956 (<i>M. Berlanský</i>)	505

KRONIKA

Mezinárodní doktorandská konference Promýšlet Evropu dvacátého století (<i>L. Tomášková</i>)	508
Seminář o židovských politických obcích na Moravě v Olomouci (<i>T. Dlesková – K. Stehlíková</i>)	510
Mezinárodní vědecká konference Raně novověké město jako komunikační uzel / Die frühneuzeitliche Stadt als Knotenpunkt der Kommunikation (Praha 25.–26. května 2016) (<i>T. Sterneček</i>)	513
Soumrak tradiční společnosti. Český venkov a maloměsto na přelomu epoch (<i>V. Slovákova</i>)	516
XXXIII. Mikulovské sympozium: Rok 1866 na Moravě (<i>J. Šrámek</i>)	518
Antonín Bartoněk (29. 10. 1926 – 30. 5. 2016) (<i>J. Nechutová</i>)	520
Zemřel profesor Milan Myška (<i>A. Zářícký</i>)	522
Setkávání se Zdeňkem Měřinským (16. 1. 1948 – 9. 9. 2016) (<i>D. Kalhous</i>)	528

Pavel Pumpr

Origin, professional structure and careers of patronage clergy on the north-Moravian and Silesian domains of the Liechtensteins in the second half of the 18th century

The presented study follows the question of the influence of the patrons on the careers of the Early Modern clergy based on an analysis of the careers of 137 clerics evidenced in eight Liechtenstein domains in north Moravia and Silesia in the years 1764–1767. Examining the origin of the priests, their professional structure and their careers, the author identifies the main factors, which produced rather closed circles of priests-clients, careerwise dependent on local patrons, at the great nobility domains.

Key words: lower clergy, clerical careers, patronage right, Liechtenstein domain, northern Moravia and Silesia, 18th century

Anna Zelenková

Wollman's Drama *Fridland*

Ideological Controversies over the Dramatic Presentation of the Wallenstein Topos

The paper surveys *Fridland*, the hitherto unpublished drama by the Czech Slavonic scholar Frank Wollman (1888–1969), considering the context of ideological arguments which followed the attempt to publish its text and put it on stage. This dramatic chronicle interspersed with balladic ingredients whose genre varies between scenic and book form stirred polemics against the contemporary interpretations of the historical figure, either the scholarly inference as a traitor collaborating with the Germans (Josef Pekař), or the artistic construct as Schillerian prototype of a Romantic tormented hero (František Zavřel). Fairly instrumental in the ensuing ban of print was, among others, an ideological polemic by Václav Stejskal, a young Marxist critic whose claim that Wallenstein could not be “today's hero” nor did he represent the “Czech spirit” conforming to the ideological and aesthetic norms of socialist realism.

Key words: Frank Wollman, Albrecht von Wallenstein, Czech Slavonic studies, Czech historical drama, socialist realism, the philosophy of Czech history

Nina Pavelčíková

Reflecting eyewitness experiences from 1945–1989

The study inquires into the events, which took place in Czechoslovakia in 1945–1989, through the perspective of their witnesses. The research was performed by the students of the university in Ostrava within the subject Twentieth Century Totalitarian Regimes in Europe, using the oral history method. Students approached their relatives and acquaintances and requested them to freely speak about their memories. The goal of the research was to offer the students a different perspective on the events than allowed by their lecturer's academic instruction. The author confronts the results with an on-going discussion on the character of communist dictatorship.

Key words: communist dictatorship, contemporaries, oral history, reflection of events

Jaroslav Čechura

Microhistory and Early Modern Studies

Possibilities and Boundaries of One Concept in Historiography

The study reflects the genesis of the study of microhistory since the 1970s. It describes the circumstances of its emergence and focuses on the most important representatives, as well as on the key works and reaction to them in international context. It devotes a special attention to studies dedicated to the Early Modern Period and lists key themes, biographies of individuals, and basic issues of this concept: decreasing the range of research, relationship of the quantitative and qualitative, the term “exceptionally normal”, and the return to narrative.

Finally, the author shows the limits of this historiographic trend for the study of the Early Modern Period and that not only in general but specifically within the framework of the Czech research.

Key words: microhistory, Early Modern Period, structuralism, active individual, “exceptionally normal”, narrativity

Jaroslav Marek

Village in Southern Provence: Alleins in the 16th Century

The study, which was originally published in 1968, analyzes two cadastres (from 1501 and 1584) of the Provencal village Alleins. Based on these documents connected with taxation the author attempts to describe not only the economic structure of the inhabitants at the chosen period but also its dynamics and capture the processes, which stood behind the changes, which took place in Alleins. The work reflects limitations connected with the given type of sources, which in course of mutual comparison inform only about mass events, expressed quantitatively and captured by statistics.

Key words: Southern Provence, Alleins, 16th century, land registers, economic structure, quantitative method

Tomáš Sterneček

Village in Provence and the Moravian Towns between the Middle Ages and the Early Modern Period

Alleins in the 16th Century in Context of the Scholarly Work of Jaroslav Marek

The study primarily highlights the circumstances of the emergence of the journal article of Jaroslav Marek, *Village in South Provence: Alleins in the 16th century*, which was published originally in the French journal *Cahiers du Centre d'études des sociétés méditerranéennes* in 1968. It offers an analysis of the used method, the means of asking research questions and, at the same time, evaluates the import of the contribution in the context of Jaroslav Marek's work focused on urban history of the late Middle Ages and Early Modern Period as well as in context of his whole work in historiography.

Key words: Jaroslav Marek, urban history, study on a Provencal village, Annales School, method analysis

Autoři

prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.
Ústav dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy
v Praze, Tháškova 3, 160 00 Praha 6
jaroslav.cechura@tiscali.cz

† prof. PhDr. Jaroslav Marek, CSc.
Historický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Veverčí 97, 602 00 Brno

prof. PhDr. Nina Pavelčíková, CSc.
Katedra historie Filozofické fakulty Ostravské univerzity, Reální 5, 701 03 Ostrava
nina.pavelcikova@osu.cz

Mgr. Pavel Pumpr, Ph.D.
Katedra historie Filozofické fakulty Ostravské univerzity, Reální 5, 701 03 Ostrava
pavel.pumpr@osu.cz

Mgr. Tomáš Sterneck, Ph.D.
Historický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Branišovská 31, 370 05
České Budějovice
sterneck@volny.cz

doc. PhDr. Anna Zelenková, Ph.D.
Slovanský ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Valentinská 1, 110 00 Praha 1
zelenkova.anna@centrum.cz